

Söderköping Framåt

– en väg att gå –

Detta program är framtaget av Liberalerna i Söderköping som en inspirationskälla för både medborgare och politiker. Det visar en möjlig väg framåt för hur vi tillsammans kan utveckla Söderköping – vår gemensamma plats, vår gemensamma vardag och vår gemensamma framtid.

Programmet fungerar också som en vägledning för Liberalernas arbete i Söderköping. Här beskriver vi vad vi vill, varför vi vill det och hur vi genom samarbete, engagemang och framtidstro kan bidra till en positiv utveckling för hela kommunen.

Illustrationerna i programmet är till stor del framtagna med hjälp av AI. De ska ses som just illustrationer – visuella tolkningar som förstärker idéerna och visionerna i texten.

Inledning

Söderköpings utveckling ska bygga på kommunens styrkor: den historiska småstaden, vattenrummen, landsbygden, skärgårdsnärheten, föreningslivet, kulturmiljöerna och närheten till regionala arbetsmarknader.

Kommunen ska inte planera för snabb expansion, utan för långsiktig kvalitet. Nya bostäder, parker, trafiklösningar, skolmiljöer, omsorgsformer och service ska bedömas utifrån hur de stärker kommunen som helhet. Det är så intresset för Söderköping hållbart växer.

Söderköpings styrkor

Söderköping kan utvecklas utan att förlora sin särart. Framtidens styrka ligger i kombinationen av småstad, vattennära miljöer, levande landsbygd, föreningsliv, rekreation och regional tillgänglighet. Utveckling handlar därför inte bara om att bygga mer, utan om att bygga rätt.

Ett framgångsrikt utvecklingsarbete kan göra kommunen mer attraktiv för boende, företag, besökare och föreningsliv. Nya bostäder kan skapa flyttkedjor, ge fler möjlighet att bo kvar och stärka underlaget för service, skolor, handel, kultur och kollektivtrafik. Parker, gångstråk, idrottsmiljöer och mötesplatser kan höja vardagskvaliteten och binda samman tätorten.

Stadsutvecklingen ska stärka hela kommunen. Vikingavallen, stadsparken, idrottsområdet, Erik Dahlbergsgatan, Trädgårdsmästeriområdet, Storån, Brunnsparken och Gamla staden är inte isolerade projekt. Tillsammans kan de bilda en framtidsstruktur där bostäder, grönska, vatten, rörelse, kulturmiljö och vardagsfunktioner samspelar.

Vägen framåt

Målet är en småstad som är mer levande, tillgänglig och sammanhållen.

Söderköping ska erbjuda nya boendemiljöer utan att tappa sin skala, mötesplatser utan att försvaga centrum, bättre trafikflöden utan nya barriärer och starkare rekreativvärden utan att natur- och kulturmiljöer förbrukas.

Programmet utgår från tre bärande principer:

- kvalitet före volym
- ekonomisk och praktisk genomförbarhet
- stärkt identitet

Arbetet ska bygga på realistiska scenarier, tydliga prioriteringar och en stark koppling mellan vision, ekonomi och genomförande.

Vi tror att partierna i Söderköping i stora drag delar målen, även om vägen dit kan se olika ut. Här om måste vi samarbeta. Programmet är Liberalernas bidrag och en inspirationskälla för medborgare och politiker. Det visar den vägen Liberalerna driver, med insikten om att verklig förändring kräver ett gemensamt mål.

Innehåll

Inledning

<i>Kvalitet, identitet och genomförbar utveckling</i>	2
---	---

Tätorten och småstadens utveckling

<i>En grönare och mer sammanhållen småstad</i>	4
--	---

Vikingavallen

<i>Ny levande stadsdel i centralt läge</i>	5
--	---

Det nya idrottsområdet

<i>Modern mötesplats för sport och föreningsliv</i>	6
---	---

Stadsparken

<i>Ett grönt vardagsrum för alla</i>	7
--------------------------------------	---

Trädgårdsmästeriområdet

<i>Vattennära villaboende med småstadskaraktär</i>	8
--	---

Brunnsparken med Storån och Bergaskolan

<i>Historia, vatten och skola i samspel</i>	9
---	---

Gamla staden

<i>Skyddad stadsmiljö med levande själ</i>	10
--	----

Trafik och rörelse i tätorten

<i>Lugnare flöden och tryggare stadsmiljö</i>	11
---	----

Ekonomi

<i>Starkare styrning för hållbar ekonomi</i>	13
--	----

Näringsliv och kommunikation

<i>Tydligare service, dialog och förtroende</i>	15
---	----

Utbildning

<i>Kunskap, kvalitet och framtidstro för elever</i>	16
---	----

Landsbygd, miljö och natur

<i>Levande landsbygd och starkare naturvärden</i>	18
---	----

Kultur, idrott och fritid

<i>Gemenskap, skapande och rörelse hela livet</i>	19
---	----

Äldreomsorg

<i>Trygg omsorg med kvalitet och kontinuitet</i>	21
--	----

Demensvården

<i>Kompetens, värdighet och nära samverkan</i>	21
--	----

SÄBO

<i>Tryggt boende med omsorg dygnet</i>	22
--	----

LSS – stöd och service

<i>Självbestämmande, delaktighet och jämlika livsvillkor</i>	22
--	----

Kommunövergripande kvalitetssystem

<i>Tydligare ansvar och bättre verksamhetsstyrning</i>	22
--	----

Sammanfattning

<i>En realistisk väg framåt för Söderköping</i>	23
---	----

Liberalism

<i>Frihet, ansvar och möjligheter för alla</i>	24
--	----

Tätorten och småstadens utveckling

Söderköpings tätort skall utvecklas som en sammanhållen och grön småstad där bostäder, parker, idrottsmiljöer och offentliga rum stärker den historiska stadens identitet och vattenrum.

Lägesbild

Bostadsmarknaden är i nuläget mer balanserad än tidigare antaganden om snabb tillväxt har förutsatt. Samtidigt kan förbifarten, Ostlänken och förändrade regionala samband på längre sikt påverka kommunens attraktivitet och tillväxtförutsättningar.

Den fördjupade översiktsplanen föreslås ses över. Nuvarande planering utgår från antaganden om befolkningsnivåer som behöver prövas mot faktisk utveckling. Kommunen skall planera för olika tillväxtscenarier utan orealistiska volymer eller projekt med låg genomförandemöjlighet.

Tätortsutvecklingen skall styras mot:

- tydligare prioritering av småstadskaraktär och kulturmiljö,
- bostadsutveckling som stärker flyttkedjor och lokal attraktivitet,
- parker, idrottsmiljöer och mötesplatser som höjer stadskvaliteten,
- bättre renodlad koppling mellan historiska miljöer, vattenrum och stadsrum,

Söderköpings tätort har möjlighet att utvecklas till en mer genom att samordna bostadsutveckling, parker, idrottsmiljöer, trafiklösningar kan kommunen utveckla sina kvaliteter.

- *Detaljplanen tydligt ange var, hur och på vilka villkor byggnation kan ske. För stor flexibilitet skapar osäkerhet och risk för konflikter.*
- *Förtätning underordnas målet att bevara småstadens charm. Den äldre stadens karaktär, kvartersstruktur och byggnadstyper skall skyddas.*
- *Nuvarande plan ger inte tillräcklig vägledning. En ny eller uppdaterad plan skall tas fram med stöd av omvärldsanalys, lokala förutsättningar och invånarnas önskemål.*
- *Insikten, befolkningstillväxt skall skapas genom fler arbetstillfällen, bättre boendemiljö, service, utbud och attraktiv kommunalskatt skall tas till vara.*

SÖDERKÖPING – EN GRÖNARE OCH MER SAMMANHÅLLEN STAD - 5 SATSNINGAR

- 1 Bergaskolan bevaras – Brunnsparken och Storån utvecklas till ett grönt vardagsrum.
- 2 Nya villakvarter vid ån skapar attraktivt boende nära natur och stadskärna.
- 3 Vikingavallen blir en modern, småskalig stadsdel som binder ihop Söderköping.
- 4 Erik Dahlbergsgatan rustas till grön lokalgata med park och mötesplatser.
- 5 Nytt idrottsområde nära bad för fotboll, träning, evenemang och multihall

Vikingavallen

Vikingavallen är en unik möjlighet att skapa Söderköpings nästa attraktiva stadsdel. Det centrala läget ger kommunen en sällsynt chans att utveckla ny bebyggelse, stärka inflyttningen och skapa ett långsiktigt mervärde för hela staden.

Området skall utvecklas till en levande stadsdel med modern nordisk småstadskaraktär, varierade bostäder, gröna stadsrum och tydliga mötesplatser. Den organiskt slingrande huvudgatan blir stadsdelens ryggrad och binder samman bostäder, verksamheter, parker och torg. Gatan skall utformas för människor, med goda förutsättningar för gång, cykel, grönska och vardagsliv.

I hjärtat av området skapas ett centralt torg med plats för caféer, restauranger, mindre butiker, service och lokala verksamheter. Torget blir stadsdelens naturliga samlingspunkt och ger området identitet, liv och social sammanhållning.

Vikingavallen kan omfatta ca 700 bostäder, stadsradhus och hyreslägenheter. Det varierade bostadsutbudet skapar möjligheter för unga vuxna, barnfamiljer, seniorer och större hushåll att hitta ett attraktivt boende i centralt läge. Fler boende stärker samtidigt underlaget för handel, service, föreningsliv och kollektivtrafik.

Arkitekturen skall ge området en egen, tydlig och samtida identitet med variation i höjd, material och volym. Tegel, trä, puts, gröna tak, solpaneler och terrasser skapar en modern men lokalt förankrad stadsbild. Högre byggnader placeras vid torget och huvudgatan, medan lägre bebyggelse ger en mjuk övergång mot omgivande småstadsmiljö.

Gröna innergårdar, gångstråk, pocket-parks, regnbäddar, trädplanterade gator, lekplats och sociala mötesytor ger stadsdelen en stark grön profil. Hållbara lösningar för dagvatten, biologisk mångfald och minskat bilberoende integreras i planeringen. Parkering samlas i områdets södra del för att skapa lugna, gröna och attraktiva bostadsmiljöer

Det nya idrottsområdet

Det nya idrottsområdet kan bli en modern och identitetsskapande samlingspunkt för sport, rörelse, föreningsliv och evenemang. Här skapas en trygg, grön och levande idrottspark som stärker både vardagslivet och föreningslivet i Söderköping. Området skall fungera lika väl för barnens första träningar som för ungdomsverksamhet, senioridrott, cuper, matcher och större arrangemang.

Den stora konstgräsarenan blir områdets tydliga centrum och huvudarena. Med läktare för cirka 1 000 personer, matchbelysning, servicefunktioner och direkt koppling till Arenatorget skapas en tillgänglig idrottsmiljö. Arenan ger förutsättningar för matcharrangemang, bättre publikupplevelse och ökad användning.

Arenatorget blir idrottsområdets gröna mötesplats. Med caféytor, sittplatser, gräsytor, trädalléer och tydliga vistelsemiljöer skapas en välkomnande plats som ger området liv även när det inte pågår matcher. Arenahallen som direkt ansluter till torget innehåller en multihall samt en inte uppvärmd del för hockey på vintern och avsedd för inomhusarrangemang "of season".

Sporttorget, här skapas flexibla ytor för basket, spontanidrott, mindre evenemang och tillfälliga arrangemang. Torget ger idrottsområdet en bredare användning och gör platsen relevant även för dem som inte deltar i organiserad idrott. Det stärker områdets roll som mötesplats för unga, familjer och föreningsliv.

Gröna gång- och rörelsestråk binder samman hela området och skapar trygghet, tillgänglighet och tydliga flöden. Gångvägarna separerar gående från biltrafik och gör det enkelt att röra sig mellan arenan, hallarna, torgen och parkeringsytorna. Trädplanteringar, gröna öar och parkbelysning - idrottsparken blir en del av stadens gröna struktur.

Parkering, bussangöring och drop-off integreras med tydliga entréer för att området skall fungera vid större publikflöden. Det nya idrottsområdet blir därmed mer än en plats för träning och matcher, en social motor, en trygg mötesplats för hela Söderköping

Stadsparken

Den nya stadsparken mellan "röda stan" och bensinstationen vid Erik Dahlbergsgatan blir ett grönt vardagsrum och en välkomnande entré till Söderköping från söder. Här skapas en modern, familjevänlig och levande parkmiljö där rekreation, aktivitet, turism och sociala möten samlas i en tydlig helhet.

Parken utformas med en mjukt slingrande struktur där gångvägar, planteringar, gräsytor och aktivitetsplatser vävs samman till en trygg och lättorienterad miljö. Den skall fungera året runt och erbjuda både vardagsrekreation, spontan aktivitet, föreningsliv, mindre evenemang och platser för vila.

För barn och familjer skapas en inbjudande lekplats med naturliga material, sittplatser och gröna vistelseytor. För ungdomar och aktiva besökare tillförs streetbasket, utegym och öppna ytor för spontan rörelse. För äldre och lugnare aktiviteter finns boulebana, promenadslingor och planterade sittmiljöer.

Äventyrsgolfen med 12 banor blir ett tydligt besöksmål för familjer, turister och föreningsliv. I anslutning till aktivitetsytor placeras en serveringsbyggnad med uteservering och god överblick över parkens liv och rörelse. Speakers Corner skapar en särskild kulturell mötesplats för tal, musik, mindre arrangemang och social samvaro.

Husbiluppställningen integreras i anslutning till parken och Korskullens camping. Tillsammans med en välkomnande rondell och grön infartsmiljö skapas ett attraktivt första möte med staden. Uppställningsplatserna utformas med planterade zoner, grönska och bättre mikroklimat, vilket ger en mer trivsamt och stadsmässig lösning än traditionella parkeringsytor.

Stadsparken blir därmed mer än ett rekreationsområde. Den blir ett nytt socialt centrum, ett besöksmål och en kommunal investering med högt framtidsvärde. Genom robusta material, tydlig struktur och multifunktionella ytor skapas en kostnadseffektiv, hållbar och identitetsskapande park för hela Söderköping.

Trädgårdsmästeriområdet

Trädgårdsmästeriområdet blir ett småskaligt och vattennära villaområde med stark lokal förankring. Här skapas en exklusiv men lågmäld boendemiljö där arkitektur, grönska, vattenkontakt och hänsyn till platsens känslighet samverkar till en harmonisk helhet. Området skall ta vara på strandläget och samtidigt knyta an till Söderköpings småstadskaraktär.

Bebyggelsen placeras på den långsmala strandremsan mellan lokalgatan och strandpromenaden. Läget ger området en tydlig identitet där bostäderna får närhet till vattnet, grönskan och det offentliga stråket längs stranden. Strandpromenaden blir ett levande socialt rum för promenader, cykling, fiske och vistelse vid vattnet året runt.

Området omfattar tolv individuellt utformade villor med variation i volym, höjd och arkitektoniskt uttryck. Genom att utveckla området som villaområde i stället för ett tätare hyreshusområde hålls trafikbelastningen nere på den känsliga Ågatan. Det ger en bättre anpassning till gatans skala, minskar belastningen på närmiljön och stärker områdets lugna småstadskaraktär.

Helheten hålls samman genom en skandinavisk materialpalett med trä, puts, naturmaterial, glaspartier, gröna tak och diskreta energilösningar. Arkitekturen skall förena modern komfort med den rofyllda karaktären hos en klassisk svensk småstad vid vatten.

Gestaltningen skall bygga på låg exploatering, generösa tomter och tydliga siktlinjer mot vattnet. Breda gröna trädgårdar, häckar, uppvuxen vegetation och privata uteplatser skapar en mjuk övergång mellan bostäder, gata och strandrum. Området skall upplevas etablerat i sin miljö, inte påtvingat.

Husens placering skall varieras för att skapa liv, rytm och utblickar genom området. Den interna gatustrukturen skall vara lågmäld, trygg och lättorienterad, med tydliga tillfarter och en småskalig karaktär som stödjer ett lugnt vardagsliv.

Trädgårdsmästeriområdet ger Söderköping möjlighet att erbjuda ett attraktivt vattennära boende med hög boendekvalitet och begränsad trafikpåverkan. Det blir ett område där modern familjarkitektur möter småstadens gröna och rofyllda uttryck — en plats för vardagsliv, vattenkontakt och långsiktig boendekvalitet.

Brunnsparken med Storån och Bergaskolan

Storån är en del av Söderköpings ursprung och historia. Här möttes en gång handelsmän från inlandet och kusten, och här samlades de första fartygen i den svenska marinen. Nästan tusen år senare har ån till stor del fallit i glömska. Under sommarhalvåret framstår den ofta mer som en strilande bäck än som den betydelsefulla vattenväg den en gång var.

Kunskapen om Storån som farled minskade när Sjöfartsverket lämnade över driften till Söderköpings kommun och tog bort leden ur sjökorten. Vattenflödet påverkas också av att regleringen från sjöarna uppströms inte sker med detta perspektiv i åtanke.

Storån har fortfarande potential att spela en viktig roll för Söderköping, både som historisk miljö och i stadens framtida utveckling. Ån kan åter få betydelse för fritidssjöfarten genom att möjliggöra färd in till staden för handel, besök och upplevelser. Det skulle ge besökare möjlighet att segla rakt in i en av kustens mest levande sommarstäder.

Med bättre reglering av tillflödena kan vattnet åter strömma vackert genom staden. En tydlig och porlande vattenspegel skulle försköna stadsmiljön och stärka Söderköpings identitet.

För att stärka Storåns funktion och uttryck föreslås följande åtgärder:

- Tillskapa ytterligare grusbäddar uppströms Nybron för att skapa etager i ån. Syftet är att hålla vattenspegel och samtidigt gynna fiskarnas lek.
- Tillvarata fritidssjöfartens intresse genom att anlägga en gästhamn i Brunnsparken och öka kännedomen om Storån som farbar turistattraktion.

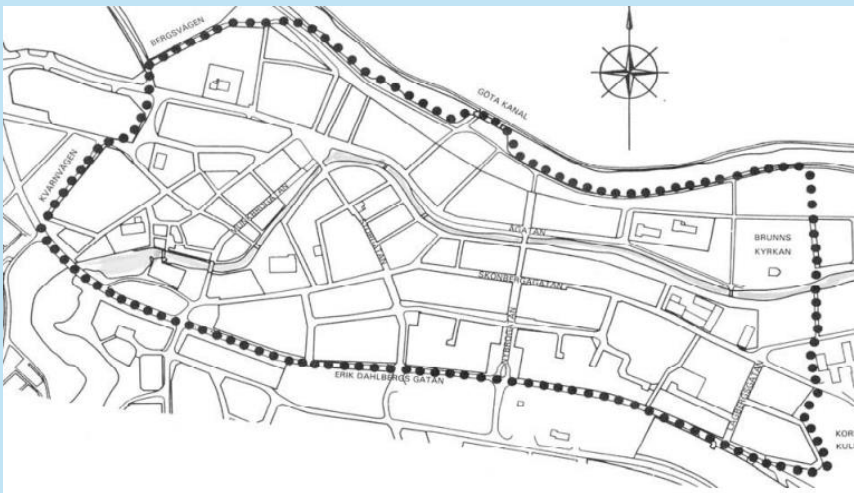
Brunnsparken, Storån och Bergaskolan kan tillsammans utvecklas till en levande och attraktiv miljö där historia, skola, vatten och stadsliv möts. Med bättre vattenflöde, nya gångstråk och fritidssjöfart stärks både upplevelsen av området och Söderköpings attraktionskraft. Bergaskolan kan utvecklas vidare med Brunnslasarettet och gymnastiksalen samt få en säkrare angoring från Skönbergagatan via S:t Ragnhilds gränd. Det minskar trafiken på Ågatan och skapar en tryggare, grönare och mer tillgänglig plats för elever, boende och besökare.

Gamla staden

Gamla staden, Söderköpings själ – en miljö som vuxit fram under århundraden och som ger staden dess karaktär. Utveckling ska bygga vidare på dessa kvaliteter, inte ersätta dem.

Redan sedan 1970-talet finns tydliga politiska ambitioner att bevara stadsmiljön, men dagens regelverk är för svagt eftersom avsteg kan göras i bygglovsprocessen. Samtidigt saknas riktlinjer för de värdefulla områden som omger kärnan. För att säkerställa en långsiktigt hållbar stadsutveckling behövs bindande regler för Gamla staden.

Även ett motsvarande skydd för angränsande områden skall till så Söderköpings identitet kan bevaras och utvecklas för framtida generationer. Bland annat Egna Hemsområdet, villabebyggelsen längs Storån och bebyggelsen utmed Storängsgatan.

Trafik och rörelse i tätorten

Söderköping skall ha ett lugnare, säkrare och mer lättorienterat gatunät där genomfartstrafik leds bort från stadskärnan och lokala resor får tydliga och korta färdvägar.

Erik Dahlbergsgatan som lokalgata, en allé genom staden!

Erik Dahlbergsgatan skall omvandlas från genomfartsled till lokalgata. Genomfartstrafiken skall ledas till det övergripande vägnätet, medan Erik Dahlbergsgatan tar hand om lokal trafik inom tätorten. Det ger bättre framkomlighet, ökad trafiksäkerhet och minskad belastning på innerstaden. Gatan skall få 30 km/h, trädallé i mittstråket, tydliga gångpassager och nya cirkulationsplatser. Målet är en grönare, lugnare och mer lättorienterad gata som inte fungerar som barriär mellan stadens delar.

Tidigare avstängda anslutningsgator skall öppnas för att skapa kortare körvägar och minska onödiga omvägar genom centrum. Karls Knutssongsgatan, Lagerbergsgatan och Storängsgatan kopplas mot Erik Dahlbergsgatan. Därmed avlastas Ågatan, Rådhusorget och Hagatorget. Fyrvägskorsningar skall undvikas där de riskerar att skapa stopp och konflikter. I stället anläggs cirkulationsplatser vid Ågatan, Brobyvägen, Östra Rydsvägen, Nybrogatan och Ringvägen. Trafiksignaler endast vid gångpassager.

I den södra delen integreras Erik Dahlbergsgatan med den nya stadsparken och husbilsuppställningen vid Korskullens camping. Detta skapar en tydlig södra entré till Söderköping och ger besökare en naturlig plats att stanna vid entrén till staden.

För att minska konflikter i innerstaden enkelriktas Nybrogatan från Skönbergagatan mot Storån, Skönbergagatan mot Nybrogatan och Bielkegatan från Nybrogatan.

En ny bro vid Hagatorget, Nybron för att avlasta Ågatan och minska trafiken över Hagatorget. Ågatan enkelriktas från Nybrogatan mot Nybron samt från Rådhusorget mot Nybron.

Kvarnvägen rustas upp och kopplas till en ny cirkulationsplats mot Broby. Detta ger en ny infart till området kring Rådhusorget och förbättrar tillgängligheten till centrum.

Margaretagatan stängs för genomfartstrafik vid Ramunderskolans gymnastiksal för att öka tryggheten vid skolan och den planerade stadsparken. Trafiken leds i stället till Erik Dahlbergsgatan.

Storängsgatan enkelriktas norrut. Södergående trafik tas om hand av en ny parallell väg genom det nya bostadsområdet söder om centrum. Det avlastar Storängsgatan.

Förslaget skapar ett tydligare trafiksystem där genomfartstrafiken leds bort från centrum, lokala resor får kortare vägar och känsliga stadsmiljöer avlastas. Resultatet blir ett lugnare centrum, säkrare trafikmiljö och en mer attraktiv tätort.

- *Den samlade målsättningen är att utveckla Söderköping med attraktiva bostäder, tydligare trafikstruktur, stärkta idrottsmiljöer och gröna offentliga rum. Genom att avlasta innerstaden och samtidigt bevara småstadens karaktär skapas en mer funktionell, trygg och tillgänglig stad.*
- *Utvecklingen kan ge fler möjlighet att bo kvar, flytta inom kommunen eller etablera sig i Söderköping. Nya bostäder skapar flyttkedjor som frigör både enfamiljshus och hyresbostäder, samtidigt som fler invånare stärker underlaget för handel, service och kollektivtrafik.*
- *Parker, torg, idrottsytor och mötesplatser bidrar till ett rikare vardagsliv, bättre folkhälsa, starkare föreningsliv och ökad besöksattraktion. Sammantaget skapas förutsättningar för en mer levande stad, stark identitet och långsiktig tillväxt.*

Ekonomi

Jämfört med kommuner med liknande förutsättningar — Trosa, Knivsta, Nykvarn, Habo, Lekeberg, Hammarö, Svedala och Öckerö — framstår Söderköping som svagare finansiellt. Kommunerna har ungefär samma storlek, uppfattas som attraktiva små- eller sommarstäder och har betydande pendling till större arbetsmarknader inom cirka 30 kilometer.

Jämförelsen visar att Söderköping inte är en kommun där allt fungerar dåligt, men inte heller en kommun med robust ekonomisk hushållning. Den löpande driften klaras periodvis hyggligt, men den långsiktiga finansiella bärkraften är otydlig.

Huvuddiagnos

Den samlade bilden är blandad med tydliga riskområden. Resultaten för 2024–2025 ser bättre ut än 2023, men kommunen går in i kommande år med svag balansräkning, snabbt stigande skulder och låg självfinansiering av investeringar.

Söderköping använder inte fullt ut sina geografiska förutsättningar eller närheten till större arbetsmarknader för att bygga en stark ekonomisk position. Problemet ligger främst i svag långsiktig finansiell hållbarhet och otillräcklig motståndskraft inför framtida kostnader.

Nyckelproblem i ekonomin

De tydligaste ekonomiska varningssignalerna är negativ soliditet inklusive pensionsåtaganden, snabbt ökande låneskuld, låg självfinansieringsgrad och höga investeringsutgifter.

Soliditeten inklusive pensionsåtaganden uppgår till cirka -3 procent 2024. De långfristiga skulderna har ökat från cirka 26 tkr per invånare 2019 till cirka 70 tkr per invånare 2025.

Självfinansieringsgraden för investeringar var cirka 35 procent 2024 och Söderköping närmar sig en skuldsättning på en miljard kronor. Detta begränsar handlingsutrymmet och försvårar större investeringar utan stärkt soliditet.

Verksamhet och kostnadsbild

De största frågetecknen finns inom äldreomsorg och sociala områden som barn och unga, bistånd och missbruk samt lokalkostnader.

En del av äldreomsorgens högre kostnader kan förklaras av en äldre befolkningsstruktur, men kostnadsavvikelserna är för tydliga för att avfärdas som enbart struktur.

Det finns därmed indikationer på att resursanvändningen i vissa verksamheter är mindre väl avvägd och behöver granskas mer systematiskt.

Strukturella förutsättningar

Kommunen ingår i en större arbetsmarknadslogik och borde kunna stärka sin ekonomiska bas över tid. När detta inte syns tydligare i skattekraft och utbildningsprofil behöver orsakerna analyseras. Det finns indikationer på att kommunen inte fullt ut omsätter sitt läge i starkare socioekonomisk utveckling.

Samlad slutsats

Söderköpings ekonomi är inte genomgående dåligt skött, men är för svag för kommunens läge.

- Finansiell hållbarhet: svag.
- Löpande verksamhet: blandad.
- Strukturjusterad effektivitet: tydliga frågetecken.
- Regionala förutsättningar: inte fullt utnyttjade.

Kommunens förvaltning har lett till ett bekymmersamt ekonomiskt läge. För att klara framtida kostnader, bl.a. ny genomfart, krävs tydliga åtgärder. Eventuellt måste Ramunderstaden säljas.

Åtgärder

- Kommunen ska stärka balansräkningen och minska låneskulden. Före större investeringar ska behov, självfinansiering, soliditet, livscykel- och driftkostnad, finansiering, verksamhetsnytta och risk analyseras. Ramunderstaden kan prövas som finansieringsresurs.
- Kostnadsutvecklingen ska brytas genom granskning av bland annat hemtjänst, särskilt boende, personaltäthet, brukarutfall, lokaler samt egen och köpt verksamhet. Kostnader, kvalitet och nyckeltal ska jämföras med liknande kommuner. Gemensam drift och kommunalförbund ska också prövas.
- Ansvarsfördelningen mellan politik och tjänstemannaorganisation ska tydliggöras. Politiken beslutar om mål och prioriteringar samt följer upp, medan organisationen genomför med tydliga mandat och beslutsvägar. Ledningen ska stärkas genom processägare, kvalitetssystem, uppföljning, effektivisering, lärande - ansvarstagande.

Kommunens ekonomi, att ge en övergripande bild av ekonomin fem till tio år framåt är inte möjligt. Kommunen planerar endast tre år, underhållsplaner saknas och flera kostnader är antingen inte medtagna eller endast uppskattade utan att vara fördelade över tid.

Underlag och verktyg för långsiktig ekonomisk planering är otillräckliga.

- För nya E22 finns ett medfinansieringsavtal på 30 Mkr mellan kommunen och Vägverket. Det finns inga medel avsatta för förändringar av exempelvis Erik Dahlbergsgatan.
- Underhållsbehovet för vatten och avlopp är inte fastställt, systemstöd för planeringen saknas. Ett investeringsbehov på 250 Mkr anges för nya vatten- och avloppsledningar, men är inte fördelade över tid.
- Fastighetsunderhållet bedöms vara eftersatt med cirka 100 Mkr. Underhållsplaner finns för 20–30 procent av objekten, omfattar främst lagkrav och akuta åtgärder.
- Den strategiska planen omfattar investeringar på cirka 150 Mkr per år varav cirka hälften i nyupplåning. Investeringar i Albogaskolan, ligger efter 2029 och ingår inte.

En transparent tioårsanalys ger kommunen bättre framförhållning, tydliga prioriteringar och skapa en helt ny budgetprocess som styr mot långsiktig ekonomisk stabilitet och utveckling.

Näringsliv och kommunikation

Kommunens kommunikation omfattar tre delar: enskilda ärenden, dialog i samhällsfrågor och information till allmänheten. Alla tre är avgörande för insyn, delaktighet och förtroende.

I dag är kontaktvägarna ofta otydliga. Ärenden kan bli beroende av enskilda tjänstemäns tillgänglighet, vilket riskerar längre svarstider, ojämn hantering och osäkerhet om ansvar och status.

Digitala kanaler ger kommunen möjlighet att nå många snabbt, men alla invånare använder inte samma kanaler eller har samma digitala förutsättningar. Information behöver därför vara tydlig, tillgänglig och spridas genom flera vägar.

Det behöver också vara tydligt vad som är fattade beslut, vad som är pågående processer och vad invånarna faktiskt kan påverka.

Näringslivet styrs inte av kommunen, och förväntningarna måste vara realistiska. Kommunens uppgift är att ge god service, fullgöra sitt myndighetsansvar och stärka gemensamma nyttor för invånarna, vara förutsägbar och kommunikativ.

Målsättning

Att ha en kommunikation som stärker förtroende, insyn och delaktighet. Medborgare skall enkelt förstå vart de skall vända sig, hur deras ärende hanteras. Information skall vara saklig, tillgänglig och likvärdig. Viktiga besked skall nå fler än dem som aktivt söker information.

Dialogen mellan medborgare och politisk ledning skall vara öppen, tydlig och meningsfull. Det skall framgå hur synpunkter tas emot, hanteras och vägs in i beslut.

Kommunen skall även bidra till en positiv bild av Söderköping när det gagnar det gemensamma: som boendeort, besöksmål, etableringsplats och livsmiljö.

Vägen fram

- Kommunen skall ha tydliga kontaktvägar, funktionsbrevlådor, gemensamma ärendesystem, bekräftelse på mottagna ärenden och tydliga mål för svarstider.
- Dialogen skall utvecklas genom digitala forum, bredare information om samråd och remisser samt återkoppling om hur inkomna synpunkter har hanterats.
- Kommunens informationskanaler skall samordnas, webbplats, digital anslagstavla, sociala medier, annonser samt direktutskick vid enskilt berörda.
- Politiska möten, handlingar och beslutsunderlag skall vara lätta att hitta. Motioner medborgarförslag skall regisseras, redovisas och fortlöpande följas upp.
- Fokus skall ligga på snabb och korrekt handläggning, god kommunikation mellan medborgare och kommunledning och självkritiskt förbättringsarbete.

Kommunens kommunikation ska vara tydlig, tillgänglig och samordnad, med enkla kontaktvägar, snabb återkoppling, öppen dialog på sociala medier och information i flera kanaler som stärker insyn, delaktighet, förtroende och Söderköpings attraktivitet för alla.

Utbildning

Söderköping skall ha en sammanhållen utbildningskedja där barn, unga och vuxna ges förutsättningar att utvecklas, nå utbildningens mål, gå vidare till studier, arbete och delaktighet.

Nyströmska - gymnasieskola

Nyströmska skolan öppnade 1995 och gav Söderköping en egen gymnasieskola. Gymnasie- och Komvuxelever samlades i det tidigare lasarettet, som byggdes om till skola med höga ambitioner. Skolan utvecklades under flera år enligt visionen, lockade elever även från andra kommuner och fick ett gott anseende.

Nuläge

Elevantalet minskade därefter, högskoleförberedande program avvecklades och verksamheter som SFI och anpassad skola flyttade in. I dag är samtliga högskoleförberedande program borta och verksamheten avviker tydligt från den ursprungliga inriktningen.

Samtidigt har friskolereformen, ökad valfrihet, konkurrens och GY 2011 förändrat gymnasieskolans förutsättningar. Många elever väljer ekonomi, samhällsvetenskap, naturvetenskap och teknik, samtidigt som arbetsmarknadens kompetensbehov förändras.

Målsättning

Kommunen behöver fastställa Nyströmskas framtida roll som ett komplett gymnasium med högskoleförberedande program med stark identitet och utbildningar som elever aktivt söker.

En gymnasieskola med hög kvalitet och gott anseende stärker Söderköpings attraktivitet, bidrar till inflyttning och göra det lättare för ungdomar att bo kvar i kommunen. Analysen skall därför visa om den ursprungliga visionen fortfarande är relevant, vilka program som efterfrågas och vilka faktorer som styr elevernas gymnasieval och hur skolan organiseras.

En samlad analys skall genomföras. Den skall omfatta hur Komvux, SFI och anpassad skola har påverkat skolans profil, hur kommunens ekonomi påverkas och om kommunen är bäst lämpad att fortsatt vara huvudman.

Analysen skall även pröva om verksamheten kan utvecklas enligt den ursprungliga inriktningen, vadd som har gått fel, om alternativa huvudmän bör övervägas och hur Nyströmska kan utvecklas för att nå framtida mål som gagnar Söderköpings utveckling.

Berga kvar som F-6

Sammantaget kan den gamla gymnastikbyggnaden och lasarettet ge mellan 1 200 och 2 000 kvadratmeter moderna undervisningslokaler beroende på hur stor del av byggnadsvolymererna som utnyttjas. Gott om plats finns här, utifrån vedertagna nyckeltal motsvarar det undervisningslokaler för cirka 300–500 elever, redovisade antal elever vid Berga är 230.

Därutöver kan den gamla huvudbyggnaden användas för bland annat matsal, kök, administration, personalutrymmen och specialsalar.

Att utveckla och använda befintliga byggnader, i stället för att friställa dem inför en osäker framtid, är god ekonomisk hushållning. Kommunen har dessutom ett eftersatt underhållsbehov i lasarettet som måste hanteras oavsett framtida användning. Det är därför rimligt att genomföra dessa åtgärder som en del av en långsiktig lösning för skolverksamhet.

Målsättning

Grundskola F–6 De tidiga skolåren är avgörande för elevernas fortsatta kunskapsutveckling. Läsning, skrivning och matematik skall prioriteras. Elever i behov av särskilt stöd skall ges förutsättningar att nå mål. Kompetensutveckling för personalen är central i kvalitetsarbetet.

Grundskola 7–9 skall förbereda eleverna för gymnasieutbildning och vidare studier. Verksamheten skall utvecklas med fokus på kunskapsresultat, studiero, behörighet till gymnasieskolan och ändamålsenliga lokaler.

Vuxenutbildning skall bidra till kompetensförsörjning, livslångt lärande och etablering på arbetsmarknaden. Samverkan mellan kommuner, region och andra aktörer är viktig för att möta framtida utbildningsbehov.

Anpassad skola skall utformas efter elevernas individuella behov och ge förutsättningar för lärande, delaktighet och utveckling. Lokaler och verksamhet skall anpassas löpande för att möta förändrade behov.

Utbildning ska ha god tillgång i hela kommunen, hög kvalitet, studiero, rätt läromedel, kompetenta medarbetare, näringsrik mat. Målet är högre måluppfyllelse.

Landsbygd, miljö och natur

Söderköping skall utvecklas som en sammanhållen kommun där centralort, mindre tätorter och landsbygd stärker varandra, samtidigt som vattenmiljöer, jordbruksmark och naturvärden skyddas för framtiden.

Inriktning

- Landsbygdsutvecklingen skall stödja bostadsutveckling i mindre tätorter och på landsbygden, lokal service, utbildning, skolskjuts, bibliotekstjänster, kollektivtrafik, småföretagande, besöksnäring, föreningsliv, civilsamhälle och beredskap.
- Produktiv jordbruksmark skall behandlas som en långsiktig resurs för livsmedelsproduktion, landskapsbild och beredskap. Exploatering skall prövas restriktivt. Ökad användning av lokalt producerade livsmedel prövas där upphandlingsregler, ekonomi och tillgång medger det.
- Storån och Söderköpingsåns avrinningsområde skall prioriteras. Åtgärder som föreslås utredas är Asplångens utlopp, Höverns reglering, säkrad sommarvattenföring, grusbäddar, dammen vid Hospitalskvarnen, fiskvandring och bildande av vattenråd.

Storån "1" med nederbördsområde och huvudflöde via Hövern "2" Hällerstadsjön "3" Vena-sjön "4" och Nybble-dammen med tillhörande vattenkraftverk "5" vidare till Söderköping

Kommunen skall stärka biologisk mångfald, skydda känsliga naturmiljöer, beakta kolinlagring och minska utsläpp genom energieffektivisering, fossilfria energikällor och tekniska lösningar.

Prioriterade steg

1. Integrera landsbygdsutveckling i översiktsplanering och serviceplanering.
2. Identifiera lämpliga lägen för bostäder utanför centralorten.
3. Stärk småföretagande, turism, föreningsliv och lokala mötesplatser.
4. Bevara produktiv jordbruksmark.
5. Ta fram åtgärdsprogram för Storån och avrinningsområdet.
6. Bilda vattenråd för samordning av vattenföring, vattenkvalitet och naturvård.

Kultur, idrott och fritid

Kultur, idrott, fritid och föreningsliv är viktiga för livskvalitet, folkhälsa, gemenskap och personlig utveckling. Området omfattar eget skapande, professionell kultur, idrott, friluftsliv och deltagande som publik, besökare eller aktiv medlem.

Söderköping har ett brett föreningsliv, idrottsanläggningar, badplatser, vandringsleder och kultur- och fritidsverksamhet. Här finns bland annat fotboll, basket, boxning, ridsport, gymnastik, barngympa, friluftsliv, vandring, kajak, långfärdsskridsko, stavgång, cykling, flygsport och föreningsverksamhet för barn och unga.

Kulturområdet omfattar bland annat teater, litteratur, musik, dans, film, konst och skapande verksamhet. Bibliotek, kulturskola, kulturarenor och mötesplatser är viktiga delar av kommunens kulturutbud.

Kulturskolan är en central del av kommunens kulturverksamhet och erbjuder undervisning inom musik, drama, dans, film och skapande verksamhet. Verksamheten riktar sig till barn och unga i hela kommunen, både i centralorten och på landsbygden. Kulturskolan har cirka 250 elever inskrivna i ämneskurser, ansvarar för musikundervisning i kommunens skolor och bedriver undervisning i musik och drama i anpassad skola. Viss undervisning erbjuds på landsbygdsskolor och genom projekt i samarbete med skolorna.

Kulturskolans verksamhet är i dag uppdelad på flera lokaler. På Skönbergagatan finns instrumentalundervisning, filmverksamhet, skapande verkstad samt övnings- och ensemblesalar. Drama bedrivs på Nyströmska skolan och dans i hyrda lokaler. Den geografiska spridningen försvårar samordning, planering och samarbete. Flera lokaler är inte fullt anpassade för musikverksamhet och saknar akustiska åtgärder.

Det saknas en permanent utrustad konsert- och teaterscen. Det innebär att utrustning och externa resurser behöver användas vid konserter och föreställningar.

Föreningslivet har stor betydelse genom att skapa aktiviteter, sociala sammanhang och ideellt engagemang. Samtidigt är även föreningarna beroende av fungerande lokaler, tydliga kontaktvägar, transparent handläggning och föreningsbidrag på lika villkor.

Målsättning

Kultur, idrott och fritid skall bidra till ett levande Söderköping, ett attraktivt Söderköping där människor kan mötas, utvecklas och delta utifrån intresse och förutsättningar. Kommunen skall alltid ge goda villkor för tillgänglighet, delaktighet och samverkan mellan invånare, föreningsliv, kulturaktörer och andra samhällsaktörer.

Kulturutbudet skall vara tillgängligt för alla åldersgrupper. Barn och unga skall ha god tillgång till kulturskolans verksamhet, äldre skall kunna ta del av kulturutbud och alla invånare skall ha tillgång till bibliotek, läsförmedlande verksamhet, mötesplatser och kulturarenor.

Kulturskolan skall få bättre förutsättningar genom mer ändamålsenliga lokaler, bättre ljudmiljö, samlad planering och möjlighet till fler gemensamma aktiviteter. En samlad kulturskole-

verksamhet stärker undervisningen, arbetsmiljön och samarbetet mellan pedagoger, elever, föreningar och externa kulturaktörer.

Kommunen skall ha ett brett föreningsliv där föreningar möts på lika villkor. Handläggning av bidrag, lokalfrågor och tillstånd skall vara tydlig, rättvis, snabb och transparent. Kontaktvägarna till kommunen skall vara enkla.

Idrotts- och friluftslivet skall ha goda förutsättningar genom fungerande anläggningar, tillgång till natur- och friluftsområden, badplatser, vandringsleder och mötesplatser för både organiserad och spontan aktivitet.

Kommunen skall använda befintliga lokaler mer effektivt och utreda möjligheten att samla kulturskolans verksamheter i gemensamma och ändamålsenliga lokaler. Utredningen skall omfatta undervisningsrum, övningsrum, mötesytor, föreställningsmöjligheter och lokaler som även kan användas av barn, ungdomar och föreningar.

Förutsättningarna för ett kulturcentrum skall prövas. Ett sådant centrum kan samla undervisning, övning, föreställningar, möten och samverkan med föreningsliv och professionella kulturutövare. En permanent utrustad konsert- eller teaterscen skall ingå i analysen.

Kommunen skall aktivt söka och utnyttja regionala och statliga stödformer för kultur, idrott, fritid och föreningsliv. Samverkan mellan kulturskola, bibliotek, skolor, föreningar, professionella kulturutövare och andra aktörer skall utvecklas.

Biblioteksverksamhet och läsförmedlande arbete skall stärkas. Kulturutbud för äldre och mötesplatser för olika åldersgrupper skall utvecklas.

Föreningslivet skall stödjas genom tillgång till utrymmen, tydliga regler för föreningsbidrag, likabehandling, enkel administration och kontinuerlig dialog med kommunen. Handläggningen skall vara transparent, framåtriktad och begriplig.

Kommunen skall löpande följa upp hur lokaler, bidrag, anläggningar och mötesplatser används. Målet är att resurserna skall komma så många som möjligt till del och stärka livskvalitet, folkhälsa och social gemenskap i hela Söderköping.

Äldreomsorg

Befolkningsutvecklingen innebär att antalet äldre ökar under kommande decennier. Det ställer högre krav på äldreomsorgens kapacitet, kvalitet, planering och kompetensförsörjning.

En väl fungerande äldreomsorg kräver utbildad och kompetent personal. Kommunen skall arbeta för kompetensutveckling, god arbetsmiljö och attraktiva anställningsvillkor för att kunna behålla och rekrytera medarbetare. Inom hemtjänsten skall kontinuiteten stärkas genom att begränsa antalet olika personer som besöker varje brukare.

Måltiderna är en viktig del av omsorgen och påverkar hälsa, välbefinnande och livskvalitet. Arbetet skall inriktas på god matkvalitet, regelbunden uppföljning och förebyggande av undernäring.

Ett ökande antal äldre kräver fler och mer varierade boendeformer. Senior- och äldreboenden skall vara trygga, tillgängliga och placerade med närhet till service, vård och sociala aktiviteter.

Demensvården

Demensvården skall präglas av kompetens, kontinuitet och samverkan mellan kommun, region och anhöriga. Fortbildning inom demensområdet skall vara en central del av kvalitetsarbetet.

SÄBO

Nära vård skall utvecklas genom samordnade vård- och omsorgsinsatser i hemmet eller närmiljön. Målet är ökad trygghet, bättre kontinuitet och minskat behov av sjukhusvister. Särskilt boende för äldre, SÄBO, skall erbjuda trygga, säkra och tillgängliga omsorg dygnet runt.

Verksamheten skall utgå från individens behov, integritet och självbestämmande samt ge möjlighet till ett så självständigt och meningsfullt liv som möjligt.

Kvalitetsområden för SÄBO skall vara trygghet, säkerhet, tillgänglighet, kompetent personal, individanpassade insatser, omsorg dygnet runt och delaktighet i beslut som rör den egna vardagen.

LSS – stöd och service

LSS-verksamheten skall ge personer med omfattande funktionsnedsättningar förutsättningar för delaktighet, självbestämmande, trygghet och jämlika levnadsvillkor.

Insatser enligt LSS skall utformas utifrån individens behov, önskemål och möjlighet att påverka sin vardag. Verksamheterna skall präglas av hög kvalitet, rättssäkerhet, kontinuitet och tillräcklig bemanning.

LSS-boenden och dagliga verksamheter skall erbjuda trygga miljöer med personal som har relevant utbildning och erfarenhet. Rutiner för kvalitetssäkring, uppföljning och lämplighetsprövning av personal skall vara tydliga. Målet är att personer som omfattas av LSS skall ges goda förutsättningar för självständighet, delaktighet och trygghet i vardagen.

Tillgänglighetsperspektivet skall integreras i alla kommunala verksamheter och beslut, så att personer med funktionsnedsättning kan delta på lika villkor

Kommunövergripande kvalitetssystem

Ett kvalitetssystem är ett strukturerat sätt att styra, följa upp och förbättra kommunens arbete. Det tydliggör rutiner, ansvar, dokumentation, beslutsvägar, uppföljning samt hantering av avvikelser. Det ska skilja mellan politikens och tjänstemännens roller, ansvar och mandat.

Det finns inget krav på ett kommunövergripande kvalitetssystem men för lagstyrda verksamheter, exempelvis socialtjänst, LSS, kommunal hälso- och sjukvård och skola. Ett kommunövergripande system är dock ett viktigt verktyg för effektiv, rättssäker och kvalitativ verksamhet. Västervik och Kalmar har infört, Söderköping saknar.

Syftet är att skapa tydlighet, rättssäkerhet och kvalitet. Systemet visar vem som beslutar, bereder, genomför och följer upp. Det klargör också gränsen mellan politik och verkställighet. För politiken ger det bättre beslutsunderlag och tydligare uppföljning. För tjänstemannaorganisationen skapar det gemensamma arbetssätt, tydliga processer och klart ansvar. Uppföljning, avvikelshantering och analys driver förbättring och stärker styrningen.

Politiker är folkvalda. De ska företräda invånarna, besluta om mål, prioriteringar och resurser samt följa upp resultat. En politiker är inte tjänsteperson och ska inte ha befattningsbeskrivning. Rollen styrs av uppdrag, lagstiftning, reglementen och politiska beslut. Tjänstemannaorganisationen består av chefer och medarbetare. De ska bereda ärenden, genomföra beslut, leverera service och säkerställa att verksamheten följer lagar, rutiner och professionella krav. Befattningsbeskrivningar, ansvarsfördelning, delegationsordningar och arbetsrutiner är centrala.

Utan kvalitetssystem blir gränsen mellan politik och tjänstemannaorganisation otydlig. Politiker kan börja agera som anställda, samtidigt som tjänstepersoner kan få oklara uppdrag. Det skapar osäkerhet om ansvar, mandat och beslutsvägar.

Brist på system leder till ojämna arbetssätt, svag dokumentation, bristande uppföljning och oklarhet kring om beslut genomförs. Följden kan bli fler fel, långsammare processer, sämre service, interna konflikter, minskat förtroende, åsidosatta lagkrav och felaktig verkställighet.

Slutsats

Västervik och Kalmar har certifierat sitt kvalitetsarbete enligt ISO 9001. Söderköping bör bli en certifierad kommun. Stärker kvalitet, styrning, arbetsmiljö och ekonomi.

Sammanfattning

Hela mänsklighetens utveckling bygger ytterst på en enkel tanke - att vi vill varandra väl. Det är grunden för samarbete, framsteg och ett fungerande samhälle, detta är också den övergripande drivkraften hos absolut de flesta politiker även om dagens debattklimat ibland ger ett annat intryck när många ger sin talan för vad man vill och inte.

Men god vilja räcker inte. Politik handlar också om att lyssna till medborgarna, förstå deras behov och veta hur idéer skall genomföras, bli till. För att välja rätt väg måste vi först veta var vi står, vilka möjligheter som finns och vilka hinder som behöver undanröjas.

Avsikten med detta material är därför att försöka beskriva Söderköpings nuläge, visa möjliga vägar framåt och belysa hur utvecklingen kan kunna åstadkommas. Söderköping har stora kvaliteter; den historiska småstaden, vattenrummen, landsbygden, skärgårdsnärheten, kulturmiljöerna, föreningslivet och närheten till större arbetsmarknader. Samtidigt är ekonomin inte robust, skuldsättningen har ökat och flera verksamheter har kostnadstryck.

Ekonomi och organisation som tar en stor del i materialet kan uppfattas som mindre engagerande, men det är grunden för kommunens möjligheter. När det finns ordning, tydligt ansvar och hållbar finansiering skapas trygghet och handlingsutrymme. Först då kan vi långsiktigt utveckla skolan, omsorgen, servicen, kulturen, idrotten och landsbygden.

Söderköping skall utvecklas genom kvalitet före volym. Tätorten skall bli grönare, tryggare och mer vattennära utan att förlora sin småstadskaraktär. Vikingavallen, stadsparken, idrottsområdet, Trädgårdsmästeriområdet, Storån, Brunnsparken, Gamla staden och Erik Dahlbergsgatan är viktiga delar av denna utveckling. Nyströmska skall åter bli gymnasieskola, Berga bestå som F-6 och kommunens service skall bli tydligare och mer förutsägbar.

Vägen framåt kräver realistiska scenarier, tydliga prioriteringar och en stark koppling mellan vision, ekonomi och genomförande. Investeringar skall prövas utifrån nytta, risk, livscykelkostnad, driftkostnad och finansiering. Balansräkningen skall stärkas, organisationen bli tydligare och medborgare, föreningar och företag möta snabb handläggning, öppna kontaktvägar och respektfull dialog, med fokus på långsiktig kvalitet och tillgänglighet.

Det kräver också mod att prioritera, tålamod att bygga långsiktigt och en vilja att ompröva sådant som inte fungerar. Utveckling skapas inte genom stora ord, utan genom välgrundade beslut, ansvarstagande och uthålligt arbete tillsammans med dem kommunen är till för.

Politik bör samtidigt bedrivas med ödmjukhet. Ingen har ensam alla svar. Vi vinner mer på att lyssna, pröva argument, utreda och respektera olika uppfattningar än på dogmatism och förlöjliganden. Målet är gemensamt; ett tryggt, välfungerande och framtidsinriktat Söderköping där människor kan leva, växa och forma sina liv.

Liberalism

Liberalismen är frihetens ideologi. Den utgår från att varje människa har ett eget värde och skall ha rätt att forma sitt liv efter sina förutsättningar, övertygelser och drömmar. Politikens uppgift är inte att styra människors liv i detalj, utan att skapa ramar där frihet, ansvar och möjligheter kan växa.

Liberalismen växte fram som en reaktion mot kungligt envælde, religiöst förtryck och samhällen där människor saknade grundläggande fri- och rättigheter. Därför står liberalismen på några avgörande principer: yttrandefrihet, fri press, religionsfrihet, äganderätt, jämställdhet, respekt för HBTQ-personers rättigheter och oberoende domstolar som garanterar likhet inför lagen.

Samtidigt handlar liberalism inte om att varje människa lämnas ensam. Frihet kräver också trygghet, kunskap och fungerande samhällsinstitutioner. Därför har socialliberalismen vuxit fram som en viktig del av den moderna liberalismen. Staten skall inte vara större än nödvändig, men tillräckligt stark för att garantera utbildning, social trygghet, välfärd, rättssäkerhet, polis och försvar.

I grunden vill liberalismen begränsa makt som förtrycker människor, oavsett om den kommer från staten, kollektivet, traditioner eller starka särintressen. Därför är demokrati, rättsstat, internationellt samarbete och skyddet för individens fri- och rättigheter centrala liberala värden.

I Sverige har liberal politik särskilt betonat skola och utbildning. Kunskap, ordning, studiero och starkare läraryrke är avgörande för att människor skall kunna forma sina egna liv. En fungerande skola är ett av samhällets viktigaste frihetsprojekt. De som kommer till Sverige skall mötas av tydliga krav, men också av rättssäkerhet, humanitet och möjlighet att bidra. Människor som arbetar, sköter sig och bidrar till samhället skall inte drabbas av godtyckliga eller retroaktiva regler.

Liberaler ser internationellt samarbete som avgörande för frihet, säkerhet och välbefinnande. Därför är EU, NATO och demokratiskt samarbete centrala. Stabil fossilfri energi, med kärnkraften som viktig del, behövs för klimatomställning och ekonomisk utveckling.

I kommunpolitiken ska varje beslut prövas utifrån om det stärker människors frihet, ansvar och möjligheter. Kommunen ska erbjuda god utbildning, trygg omsorg, rättssäker myndighetsutövning, stabil ekonomi och goda villkor för människor, företag och föreningar.

Liberalismen förenar individuell frihet med gemensamt ansvar och främjar integration genom språk, arbete och egenförsörjning.

soderkoping.liberalerna.se

